רן"ך ה"א מלמעלה. אע"פ שיו"ד ה"א שם גמור אין זה הוגה

לשם שם שלם ועוד ההוגה שם באותיותיו פירש בקונטרם שדורש

לותיות של שם בן ארבעים ושתים ואעפ"כ מהרין בכל השמותים:

שם באותיותיו אם מזכיר שתי אותיות כיון דאינו מזכירם

קדש למ"ר מלממה. י"מ למטה

מיסתבר דאין זה כדרך קריאתו אלא

יש לפרש זה שלא כנגד זה קדש

למ"ד בתחילת שיטה התחתונה ושם

בסוף שיטה עליונה: מסגרתו למטה היתה. משמע

היתה מסגרת הכשר כלי שלא היתה

מסגרת בשלחן אלא ברגל היתה

מונחת בראשה ודף השלחן מונחת

עליה ולא כמו שמפרש ר"ת דלמאן

דאמר למטה היתה מחוברת נמי

בשלחן משום דקשי ליה הא דאמר

ר' יוחנן פרק שתי הלחם (מנחות דף נו:)

למאן דאמר למטה היתה טבלא

המתהפכת טמאה ובפרק אלו מומין

(בכורות דף לח.) לא משכחת טומאה

דאורייתא לאין לו תוך בכלי שטף

אלא בהנך דחזו למדרסות ובפרק

המוכר את הבית (ב"ב דף סו.) גבי

דף של נחתומין מסקינן שאני פשוטי

כלי עך דרבנן ולא מיסתבר למימר

דאתא כמאן דאמר מסגרתו למעלה

היתה דלההוא נמי אמר במנחות (דף

מ:) טבלא המתהפכת תיבעי ומתוך

כך היה דוחק רבינו תם דלמאן דאמר

מסגרתו למטה היתה היה לה בית

קיבול מלמטה והיינו מתהפכת שאם

היתה מתהפכת היה לה בית קיבול

מלמעלה ולכך טמאה טפי משאר

פשוטי כלי עץ וזה לא יתכן כדמוכח

הכא ולריך לומר דהא דאמרינן גבי

דף של נחתומין דרבנן היינו כמאן

דאמר מסגרתו למעלה היתה דמדרבנן

טמאה ומדאורייתא תיבעי ור' אליעזר

דמיקל משום דשמא מדאורייתא

טהורה א"נ ההוא שנויא דפ' המוכר

את הבית דלא כרבי יוחנן ומסקנא

ממש זה למעלה מזה ולא

מכאן דלדידיה לא

מסורת הש"ם

א) [שבת פח:], כ) רש"ל האמר, ג) [ר"ה ד: וש"נ], ד) ושבת קג:ן, ה) ווע"ע תוס' ע"ז יח. ד"ה הוגה ותוס' שבועות לה. ד"ה באלפן, ו) ורשב"ם רש"שן, נועי, חוסי יומא כה. ד"ה נוטל], ה) [ל"ל ומגבעות נוטל], ה) [ל"ל ומגבעות מעשה להסו.

תורה אור השלם 1. הַשָּׁמִיִם שְׁמַיִם לַיְיָ והאַרץ נתן לבני אַדָם: תהלים קטו טז תהלים קטו טז 2. וַיַּרֶד יְיָ עַל הַר סִינֵי

אָל ראש הָהָר וַיִּקְרָא יִיְּ לְמשָׁה אָל ראש הָהָר וַיַּעַל משָׁה: שמות יט כ ועמדו רגליו ביום כ. וְצְּקְיוֹי וַצְּקִיוֹ בַּיִּוֹם הַהוּא עַל הַר הַזֵּתִים אֲשֶׁר עַל פְּנֵי יְרוּשְׁלַם מקדם ונבקע הר הזיתים בּיֶּטֶנֶב וְּצְּבָּיֵלְכוּיוּ נְיִמֶּה גֵּיא מֵחֶצְיוֹ מִזְרָחָה וְיָמֶה גֵּיא גְּדוֹלְה מְאֹד וּמָשׁ חֲצִי , צפונה צפונה ודוציו ההר הָהֶר צְפּוּנָה וְחָצִיוּ נֶנְּבָּד: זכריה יד ד 4. וּמֹשֶׁה עָלְה אֶל הָאֱלֹהִים וַיְּקְרָא אַלְיוּ יְיָ מִן הָהֶר לַאמר בּה תאמֵר לְבֵית יַעַלְב וְתַנִּיד תאמֵר לְבֵית יַעַלְב וְתַנִּיד לבני ישראל:

מומוח ימ ו וַיָהִי הַמָּה הֹלְכִים הלוך ודבר והנה רכב יָלְּילוּךְ וְּלָבֶּוּ וְּלְיבֵּוּוֹ וְּלֶבְּּ אֵשׁ וְסוּסֵי אֵשׁ וַיַּפְּרְדוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם וַיַּעַל אֵלְיָּדוּ בָּסְעַרָה הַשַּׁמִים:

6. מִאַחֵז פָנֵי כִסֵּה פַּרִשַׁז עְלָיוֹ עֲנָנוֹ: איוב כו ט 7. וְעָשׁוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים איוב כו ט אַפְּוּגִּיִּם זְוַוּצִּי אָןְפּוּ וְחֵצִי קמְתוֹ: שמות כה י 1. וְעָשִׁיתִ לוֹ מִסְגֶּרֶת 8. טפַח סַבִּיב וְעַשִּית זֵר זָהָב

. שמות כה כה 9. ולקח מַדֵּם הַפֶּר וְהִזְּה פ. וְלָּצֶוֹּר בִּנִינִם נִוּפְּּנְי וְיִהְּוֹּר בְאֶצְבָּעוֹ עַל פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת קַדְמָה וְלִפְנֵי הַבַּפּרֶת יַזֶּה שָׁבָע פְּעָמִים מִן הַדְּם בָּעָצְבְּעוֹ: ויקרא טז יד בְּאָצְבָּעוֹ: ויקרא טז יד

מוסף רש"י מרובה תפשת תפשת. כל מקום שחמלא שני דרכים אחד תופש מרובה ואחד תופש מועט. טוב לך לתפוש את המועט, שאפילו היה לך לתפוש את המרוצה ותתפוש את המועט תפיסתך תפיסה, שיש בכלל המרובה המועט, אבל אם תתפוש המרובה והיה לך לתפוש המועט, נמנאת שתפשת שלא כדת וחגיגה יז. וכעי"ז ערכיו ד: וראה חולין קלח. הובא במוסף רש"י ר"ה ד:). יו"ד ה"א מלמעלה וקדש למ"ד מלמטה. כלומר השם שלם בשיטה השם שלם בשיעה עליונה וקדש למ"ד בשיטה שלא להקדים מיות למעלה אותיות אותיות מן השם, מאחר ששני שיטין היו, ורבינו הלוי שונה קודש לה' מלמטה (ג"ל: קודש מלמטה לה' מלמעלה. מסוה"ש) והיא סיא (שבת סג:).

ותניא מעולם לא ירדה שכינה למטה. וקרא כתיב דעל כפורת ירד ש"מ למעלה מעשרה מיפסקה רשותה: למעלה מעשרה טפחים. תירולה הוה: שפירש שדי מויו שכינחו. פרשו נוטריקון קה דריש: מדת קומתה לא נתנה. מדת עוביה היא קומתה שהיא היתה לארון

ככסוי תיבה: מסגרת. שפה כעין לבובזין סביב השלחן: מפשם מרובה כו כל דבר שמשמעו מרובה ומועט אם תפשת את המועט יפה תפשת דבניר מהכי לא משמע ואם ימנא שהיה לך לתפוס המרובה הרי הוסיפו לך ולא נטלו ממה שבידך כלום ואם תפשת המרובה לא תפשת שאתה נראה כשקרן בדבריך ושמא המועט יש לך לתפוס ואתה הרבית לתפום חסרו לך ממה שבידך והיינו לא תפשת אבל כשתתפוש המועט אם יוסיפו טוב ואם לאו מה שתפשת תפשת ומשל הוא: ונילף מליך. שהוא מועט ממסגרת: קדש למ"ד מלמטה גרסינן: אני ראיתיו ברומי. שהכניסוהו לאולר המלך כדאמרינן במעילה (דף יו:) בבן תלמיון: **תכשיע.** מלבוש לחדם: **מור.** של חרון חו

של מזבח או של מסגרת. זר אינו כלי אלא תיקון כלי לקשטו: מסגרם נמי הכשר. קישוט שלחן הוא: למטה היתה. מרגל לרגל היתה נתונה ברחשם ודף השלחן מונח עליו: הניחה כו'. פלוגתא במנחות (דף לו:): מאי איכא למימר. אדיליף מינה נילף מזר: ואין פנים. של אדם פחותין מטפח: בר

אמר מהכא "על פני הכפורת קדמה ואין פנים פחות מטפח ואימא כאפי

ותניא ר' יוםי אומר מעולם לא ירדה שכינה למטה ולא עלו משה ואליהו למרום שנאמר השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם ולא ירדה שכינה למטה והכתיב יוירד ה' על הר סיני למעלה מעשרה מפחים והכתיב ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים למעלה מעשרה מפחים ולא עלו משה ואליהו למרום והכתיב יומשה עלה אל האלהים לממה מעשרה והכתיב זויעל אליהו בסערה השמים לממה מעשרה והכתיב מאחז פני כסא פרשז עליו עננו יואמר ר' תנחום מלמד שפירש שדי מזיו שכינתו ועננו עליו לממה מעשרה מכל מקום מאחז פני כסא כתיב אישתרבובי אישתרבב ליה כסא עד עשרה ונקט ביה בשלמא ארון תשעה דכתיב יועשו ארון עצי שמים אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו אלא כפורת מפח מגלז דתני רבי חנינא כל הכלים שעשה משה נתנה בהן תורה מדת ארכן ומדת רחבן ומדת קומתן כפורת מדת ארכה ומדת רחבה נתנה מדת קומתה לא נתנה צא ולמד מפחות שבכלים שנאמר יועשית לו מסגרת מפח סביב מה להלן מפח אף כאן מפח ונילף מכלים גופייהו תפשת מרובה

סוכה פרק ראשון סוכה

לא תפשת מתפשת מועם תפשת ונילף מציץ דתניא מיציץ דומה כמין מם של זהב ורחב ב' אצבעות ומוקף מאזן לאזן וכתוב עליו ב' שימין יו"ד ה"א מלמעלה וקדש למ"ד מלממה וא"ר אליעור בר' יוםי אני ראיתיו ברומי וכתוב עליו קדש לה' בשיטה אחת דנין כלי מכלי ואין דנין כלי מתכשיט ונילף מזר דאמר מר זר משהו דנין כלי מכלי ואין דנין כלי מהכשר כלי אי הכי מסגרת נמי הכשר כלי הוא מסגרתו לממה היתה הניחא למאן דאמר מסגרתו למטה היתה אלא למאן דאמר מסגרתו למעלה היתה מאי איכא למימר האי הכשר כלי הוא אלא דנין דבר שנתנה בו תורה מדה מדבר שנתנה בו תורה מדה ואל יוכיחו ציץ וזר שלא נתנה בהן תורה מדה כלל רב הונא

לא האי וכן פירש שם רשב"אי דההיא מסקנא לא קיימא ועוד י"ל דהא דמיבעיא לן בטבלא המתהפכת היינו משום דמשמשת את האדם ומשמשי משמשי אדם כדתניא בתורת כהנים פרשת ויהי ביום השמיני כלי עך יכול אף הסולם והקולב והנחותא והמנורה ת"ל מכל כלי עך ולא כל כלי עך יכול שאני מוליא את השלחן ואת הטבלא ואת הדולבקי מ"ל כל כלי ריבה מה ראית לרבות את אלו ולהוליא את אלו אחר שריבה הכתוב ומיעט ת"ל שק מה שק מיוחד שמשמש אדם ואת משמשי אדם אף אני מרבה את השלחן ואת הטבלא ואת הדולבקי שמשמש אדם ואת משמשי אדם ומוליא אני את הסולם שמשמש אדם ואינו משמש את משמשי אדם וקולב והנחותא והמנורה שמשמש את משמשי אדם ואינו משמש אדם ועל כרחין כשאין ראוין למדרם מיירי מדלא נקט מטה כסא וספסל ועוד דהוי מלי לרבויינהו ממשכב וכשאין להם בית קיבול נמי מיירי מדלא קאמר מה שק מיטלטל מלא וריקן ומיבעיא לן במנחות (שם) אי דרשה גמור' או אסמכתא בעלמא משום דעל כרחיך אפילו למ"ד מסגרתו למטה אע"פ שכל הדרשות לריכות ההיא דת"כ לרבויי משמשי אדם ומשמשי משמשי אדם והשלחן הטהור אלטריך ללמד שמגביהין אותו לעולי רגלים מ"מ לענין טבלא לאו דרשה גמורה דטבלא המתהפכת נפקא לן משלחן הטהור והשתא דף של נחתומין דפשיטא לן שהיא מדרבנן אינה משמשת אדם ומשמשי אדם והא דמשמע בכל דוכתא דפשוטי כלי עץ אפילו טומאה דרבגן לית בהו כדמשמע בריש חולין (דף ג. ושם) דקאמר טמא במוקדשין שבדק קרומית של קנה ושחט בה ועל כורחין כשעשאה כלי מיירי דעולה טעונה כלי ובפ׳ בכל מערבין (עירובין דף לא.) דשקיל ליה בפשוטי כלי עץ ובפרק כל הכלים (שבת דף קכג:) גבי קנה של זיתים דפריך בגמרא פשוטי כלי עץ הוא ובפ"ק דשבת (דף טח.) כלי עץ וזכוכית פשוטיהן טהורין אפילו מדרבנן דומיא דכלי זכוכית ולקמן בפירקין (דף יב:) דאמר סיככה בחלים זכרים כשירה ואי מקבלי טומאה אפילו מדרבנן הוו פסולין לסיכוך דאפילו מטלניות שאין בהן שלש על שלש ואניצי פשתן פסלינן אף על גב דלא מקבלי טומאה כל הני לא דמו לדף של נחתום מחמת שהדפין רחבין וראוי להניח עליהן דבר גזרו עליהן דדמו לבית קיבול כדפירש בקונטרס במנחות (דף 11:) דמהאי טעמא טמאה טבלא המתהפכת מדאורייתא למ"ד מסגרתו למטה היתה ואי הוה מלי למימר דף של נחתומין הוה כטבלא המשמשת אדם ומשמשי אדם כל שכן דניחא טפי דלא דמו לכל הני דאפילו מדרבנן טהורין:

ואל יוביח ציץ וזר שלא נתנה בהן תורה מדה. והא דאמר לעיל דלין רחב שתי אלבעות אין זה אלא מדרבנן משום דכתיב (שמות כח) על מלחו שיעור מלחו וסחם מלח רוחב שתי אלבעות ומיהו ריב"א מפרש "הליך היה מונח בראש משום דקשיא ליה מאי שנא גבי כהן גדול דקראה מלנפת כדכתיב (שם כט) ושמת המלנפת על ראשו וכתיב (ויקרא טו) ובמלנפת בד ילנף ואמר פ"ק דגיטין (דף ז. ושם) בזמן שהמלנפת בראש כהן גדול תהא עטרה בראש כל אדם ובכהן הדיוט קראה מגבעות כדכתיב (שמות כה) יו (ועשית להם מגבעות) אלא ודאי משונות היו זו מזו דשל כהן הדיוט גדולה משל כהן גדול שהציך היה דוחה אותה וכן התפלין כדאמרינן בפרק שני דובחים (דף יט.) שערו היה נראה בין זיך לתונפת ששם תניח תפלין וכהן הדיוט אע"ג דהוה ליה נתי תפלין היה יכול להניחם בתקום שכהן גדול תניח את הליד

לג א מיי' פ"ט מהלכות כלי המקדש הלכה א :סמג עשין קעג

עין משפם

נר מצוה

רבינו חננאל ותניא ר׳ יוסי אומר מעולם לא ירדה שכינה למטה. ולא, והכתיב וירד ה׳ על הר סיני, והא כתיב ועמדו רגליו ביום ההוא. ואליהו למרום, והכתיב ומשה עלה אל האלהים, וכתיב ויעל אליהו בסערה השמים. ושנינן, למטה מעשרה. והכתיב מאחז פני כסא פרשז עליו עננו, ואמר ר' נחום מלמד שפירש שדי מזיו שכינתו. ושנינן פרשז עננו עליו, מכל מקום מאחז פני כסא. מכלל שיש שם אחיזת יד. מבלל שיב שם אחיזת יד. ושנינן שרבב לו הכסא ואחז בו. אבל משה לא יאות ב., עלה אלא למטה מעשרה טפחים. בשלמא ארון ט׳ טפחים דכתיב ביה אמה יחצי קומתו, כל אמה ו׳ טפחים נמצא קומת הארון ט׳ טפחים. אלא וכפורתו ט טפורט, אלא (כפורון מנא לן. ואסיקנא יליף מפחות שבכלים, והוא המסגרת. דכתיב ועשית לו מסגרת טפח. ואקשינן ונילף מציץ, דתניא ציץ דומה כמין טס של והר רחבו שתי אצבעות מקיף מאוזן לאוזן וכתוב עליו שתי שיטין י׳ה׳ו׳ה׳ מלמעלה וקודש למ״ד למטה, ואמר רבי אני ראיתיו ברומי וכתוב עליו קודש לה׳ בשיטה אחת. ודחינן ציץ וזר תכשיטין, ואין דנין כלי מתכשיט. ואפילו למ״ד מסגרתו למעלה היתה והכשר כלי הוא. מכל מקום נתנה תורה בעיקר השלחן מדה, ונתנה תורה בעיקר הארון מדה ודומה זה לזה, לאפוקי ציץ וזר דלא נתנה תורה בהן מדה . כלל. רב הונא אמר כפורת טפח מהכא, דכתיב על פני הכפורת קדמה.